

A párt élt, él, élni fog!

Véget ért a választás. A magyar polgári demokrácia gépezete kiválóan működött. Elhitette a magyar munkással, hogy számára a választás nem a tőke és a munka, nem a tőkés pártok és a Munkáspárt között van, hanem két tőkés párt, az MSZP és a Fidesz között. A magyar munkás pedig elhitte, hogy a boldogulását valamelyik tőkés párttól várhatja. Ez az, amin valamennyien megdöbbszünk. Ugyanis nem ezt láttuk az utcán, nem ezt tapasztaltuk a piacon. Mi elégedetlen, panaszkodó emberekkel találkoztunk, akik – ha nem is támogatták rögtön a Munkáspártot – de nyitottak voltak irántunk, megértéssel, szeretettel vettek körbe.

Tudtuk, hogy az MSZP megvette a nyugdíjasokat. Sajnáljuk, hogy a nyugdíjasok a megemelt nyugdíj mellett nem nézték meg a gázszámlát is, mert rögtön láthatták volna, hogy amit a kormány az egyik kezével ad, azt a másikkal elveszi. A polgári demokrácia ámitása itt is tökéletesen működött.

Persze, nincs ebben semmi rendkívüli. Minap Ukrajnában hitették el a munkással, hogy neki két tőkés között kell választania, és ezért félrelökte az egyetlen pártot, amely mellette állott. Ukrajna Kommunista Pártja a 2002. évi 20 százalékos helyett csak 3,6 százalékos helyen kapott.

Csehországban be akarták tiltani a kommunista ifjúsági szervezetet, jelt adva ezzel az egész párt elleni fellépésre. Nálunk a pártellenzék karolta fel a hatalom, engedte, támogatta, hogy ötszáz napon át rombolja a Munkáspártot. Megcsáklyázták a Pest megyei listánkat, s ezután nem sok reményünk maradt.

Természetesen hibások vagyunk mi is. A gyengeségeink korábban is megvoltak, de a nagyobb párt, a viszonylagosan jó eredmények elfedték azokat. Sokan vagyunk, de alig dolgozunk. Nem éreztük létfontosságú feladatnak a kopogtatócédula-gyűjtést. Nem izgatott bennünket, hogy nem lesz megyei lista. Inkább vitatkoztunk arról, hogy milyen rossz a Fidesz, milyen rossz a rendszerváltás, és nem törődünk a bennünket körbevevő valósággal. Fegyelmezettlenné váltunk. Nem fizetjük a tagdíjat, és senki sem háborodik fel rajta. Nem fizetjük elő a saját újságunkat, A Szabadságot, de elvárjuk, hogy a pártvezetés kiadja a lapot. Nem megyünk el az április 4-ei rendezvényre, de számon kérjük, hogy a televízióban miért

nem szereplünk eleget. Az „eredmény” nem maradt el: nem tudunk minden megyében listát állítani, s ez döntő mértékben a mi bűnünk, a tagságunk bűne.

Mindennek fényében nagyon nem kell csodálkozni, hogy 0,41 százalékot értünk el. Nem jutottunk be a parlamentbe, sőt ezen túl nem kapunk állami támogatást sem. Kétségbe essünk? Nem! Nem szabad kétségbe esnünk. Jó volt a programunk. Olyannyira jó volt, hogy mások is lopkodták. Jók voltak a jelöltjeink, munkások, dolgozó emberek, hitelesek, tisztességesek. Erőnköz mérten a kampány is jó volt. A korábbinál ezerszer aktívabbak voltak fiataljaink. A társadalom alapvetően rokonszenvvel fogadott bennünket. Van tehát lehetőségünk a cselekvésre.

Ez annál is inkább igaz, mivel a választások nem oldották meg a magyar társadalom egyetlen gondját sem. Nem dőlt el az MSZP és a Fidesz, azaz a magyar tőkésosztály két pártja közötti csata. Ez az áldatlan állapot fenn fog maradni. Nem került a munkás, a dolgozó a parlamentbe. Nem csökken a munkanélküliség, nem fenyegeti kisebb veszély a kórházakat, mind eddig. Sőt, félfő, hogy cudar idők jönnek a magyar dolgozóra. Akárki is kormányozzon, a költségvetés hiányát úgy fogja csökkenteni, hogy megvágja az oktatási, egészségügyi kiadásokat. A gazdagnak több jut, a szegénynek kevesebb.

A magyar dolgozó még nem ébredt fel. Ki tudja, lehet, hogy a polgári demokrácia viszonyai között nem is lehetséges az ébredés. Az ébredés jeleit azonban látjuk. Messze vagyunk még Párizstól, ahol egymillió ember kimegy az utcára, és megakadályozza a pályakezdők elleni törvényt. Messze vagyunk, de elindultunk ezen az úton. A Munkáspártnak pedig az ébredzők között kell lennie.

Mindehhez gyökeres változásokra van szükség. Az legyen a párt tagja, aki dolgozik és fizeti a tagdíjat. Az legyen a párt tagja, aki hisz eszméinkben és akarja sikerünket. Legyen a párt fegyelmezett, a szervezetünk centralizált. A fiatalok jussanak meghatározó szerephez. Legyünk elkötelezett harcosok, egy „jobb rend hű katonái”. Ha erre képesek leszünk, akármi legyen anyagi nehézségeink is, legyenek, a Munkáspárt élt, él és élni fog.

Türmer Gyula

Választások 2006

Nagy volt a sajtóérdeklődés a választás éjszakáján

SZAVAZOTT AZ ORSZÁG

(Összeállításunk a 4. oldalon)

A Munkáspárt megyei elnöki értekezlete a KB április 15-ei ülése előtt értékeli az első forduló eredményeit

Fotók: Szigeti

AZ ELFELEJTETT GÁTRENDSZER

Már 2002 augusztusában, amikor a legutóbbi hasonló árvíz volt, intő jelnek kellett volna lennie ennek az akkor hivatalba lépő kormánzatnak. És ha ezalatt az eltelt négy év alatt tettek is volna valamit, akkor ma nem lenne ekkora a baj! (3. oldal)

Válogatás
szakszervezeti
és helyi
munkáspárti
lapok írásaiból

VIMARSARKI
MUNKÁSHÍRADÓ

XI. KERÜLETI HÍREK

HÚSDS

VASAS HÍRLEVÉL

CIKKEINKBŐL

● **A francia kommunisták kongresszusa**

(2. oldal)

● **Algéria: olajboom és társadalmi feszültség**

(3. oldal)

● **Mennyi lesz a minimálbér?**

(6. oldal)

● **Történelem másképpen**

(7. oldal)

● **A Liliom megszólítja a nőket**

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

Április 5. Az eddigi legnagyobb hagyományos bombarobbanást tervezi június 2-án a Pentagon a nevadai sivatagban. Azt akarják modellezni, hogy a detonáció milyen hatással van a föld mélyébe rejtett létesítményekre. Az USA szerint ellenfelek bunkerekbe rejthetik fegyvereiket, hadi központjukat. Szakemberek a robbantás kapcsán többek között nukleáris veszélytől tartanak.

Április 6. A spanyol fiatalok (15–24 évesek) 80 százaléka nem bízik a katolikus egyházban, azt túl gazdagnak, politikailag túl aktívnak, szexuális kérdésekben pedig túl maradinak tartja – egy spanyol egyházi alapítvány országos felmérése szerint. Jelenleg 49 százalékuk vallja magát hívőnek (tizenkét éve ez az arány 77 százalék volt). Politikai beállítottságukat tekintve 39 százalékuk balra húz, 28 százalékuk centrista és csupán 8,5 százalékuk jobboldali.

Április 7. A világ legtöbb országában egyre mélyülő válságban van az egészségügy – állapította meg az ENSZ Egészségügyi Világszervezete. A fejlődő országokban egymilliárd fiatal felnőthöz nem jutnak el az alapvető gyógyszerek, de a fejlett államokban is terjednek a fertőző betegségek (például madárinfluenza) és gyakoriak a magatartászavarok (például depresszió). Gyakori az orvos- és nővérhány, 57 országban a kritikus szint alá süllyedt az egészségügyi ellátás.

Afriai gyerekek

Április 8. A Hamasz palesztin szélsőséges szervezet szerint „hadüzenettel ér fel” Izraelnek az a döntése, hogy megszakítja kapcsolatait a Palesztin Hatósággal. A Hamasz többségben van a palesztin parlamentben és a kormányt is ők adják. Ugyanakkor az EU felfüggesztette a palesztin kormánynak szánt segélyek kifizetését a Hamasz erőszakos Izrael-politikája miatt.

Április 9. Negyedével mérsékelte a járműforgalmat, csökkentette a dugókat és napi negyvenezzerrel növelte a tömegközlekedésben részt vevő utasok számát Stockholmban a két hónapja a svéd város önkormányzata által bevezetett számítógép vezérelte forgalomcsökkentő rendszer. Ennek segítségével a városvezetés napszakok szerinti változó forgalmi díjat is kivetthet az autósokra.

Április 10. Megnyerték a kormánnyal vívott harcukat a francia szakszervezetek és a diákok. Chirac elnök bejelentette, hogy eltörli a két általános sztrájkot és több, milliókat megmozdító tüntetést kiváltó új munkaerőpiaci szabályokat. Mint mondta, más eszközökkel próbálják meg mérsékelni a fiatalok körében különösen magas munkanélküliséget.

Április 11. Irakban továbbra sem tudnak meg egyezni a miniszterelnök-jelölt személyéről. Az USA abba reménykedett, hogy a Washington és Teherán közti tárgyalások rákényszerítik a pártokat a megegyezésre, ám iraki döntés szerint megbeszélésekre csak az új kormány megalakulása után kerülhet sor. Az eddigi ideiglenes kormányfőt, al-Dzszaafarit a kurdok és a szunniták is elutasítják.

A francia kommunisták kongresszusa

Március 23. és 26. között a Párizs melletti bourgeti kiállítási parkban tartották az FKP 33. kongresszusát. A párt a hetvenes években a francia baloldal meghatározó ereje volt, de az utóbbi évtizedek belpolitikai változásai, a szocialista országok és a Szovjetunió szétesése a kommunisták befolyásának jelentős csökkenését okozták. A lejtemet hozták hozzájárult, hogy a párt képviselői részt vettek a szocialista vezetési Jospin-kormányban, és aszisztilták a népszerűtlen intézkedések végrehajtásában.

Az FKP-nak 1981-ben mintegy 700 000 tagja volt, tavaly pedig csak 134 000. A parlamenti képviselők száma 44-ről 22-re, az Európai Parlamentben pedig 19-ről 3-ra csökkent. Az 1981-ben tartott elnökválasztáson George Marchais a voksok 15,5 százalékát kapta, 2002-ben Robert Hue alig 3,4 százalékot, ami a mélypontot jelentette. Az FKP vezetéséből kibukott Robert Hue főtitkár, aki a szocialistákkal való szoros együttműködés híve volt. A párt országos titkárává 2002-ben Marie-George Buffet aszszonyt, korábbi ifjúsági és sportminisztert választották, aki 1987 óta tagja az FKP vezető testületének.

Az elnökválasztást követően egyes jobboldali körök és a Szocialista Párt (PS) több vezetője már „leírta” a pártot. A kommunisták azonban ismét meghatározó erővé váltak az utóbbi években folytatott társadalmi küzdelmekben. A párt a

PS által javasolt, egyes szervezeteket kirekesztő „plurális baloldallal” szemben a széles népi összefogás programját hirdette meg. Az FKP valódi baloldali alternatívát képviselt a jobboldali Raffarin-kormánynak „a szociális biztonságot fenyegető „reformjai” elleni harcban is. A párt megváltozott politikája elősegítette, hogy fokozatosan helyreálljanak a társadalom különböző csoportjaival a kormánypartiság idején meggyengült kapcsolatok.

A kommunisták és más baloldali erők nagy sikerét jelentette, hogy a franciák 55 százaléka a múlt év május 29-én elutasította a kormánypartot, a PS vezetése és a zöldek által támogatott neoliberális európai alkotmányt. A „nem” győzelméért folytatott nehéz küzdelemben az FKP aktivistái évtizedek óta nem tapasztalt lelkesedéssel vettek részt.

A 33. kongresszust széles körű pártvita előzte meg, ame-

Marie-George Buffet

lyen az Országos Tanács határozati javaslata mellett több alternatív anyag is szerepelt. A vezetőség által javasolt irányelveket viszont a tagság 67 százaléka támogatta. Az elfogadott határozat szerint a pártnak olyan programmal kell indulnia a jövő évi választásokon, amely hozzájárul az antiliberális társadalmi, gazdasági változásokhoz. Az Országos Tanács tagjainak a megválasztásánál a jelölőbizottság által előterjesztett Marie-George Buffet által vezetett lista a voksok 91,2, André Gerin vénissieux-i polgármester alternatív listája pedig 8,7 százalékot kapott. A tanácskozás új pártprogramot és

szervezeti szabályzatot fogadott el. A küldöttek rövid időre megszakították a tanácskozást, hogy csatlakozzanak a fiatalok első munkahelyével kapcsolatos, népszerűtlen törvény visszavonását követelő tüntetéshez.

A küldöttek többsége szerint az FKP-nak az elnökválasztás első fordulójában önálló jelölttel kell indulnia, de a személyi döntést októberre halasztották. A párt jelöltje várhatóan az 57 éves Marie-George Buffet lesz, de bizonytalan, hogy milyen szervezetek támogatására számíthat. A parlamenti választásokon való sikeres részvétel szempontjából dönteni kell a szövetségi politikáról is, amelynek alternatívái lehetnek: megállapodás a PS által dominált egykori balközép kormánykoalíció pártjaival vagy szoros együttműködés, „népi összefogás” az európai alkotmányt elutasító szervezetekkel. Az első variáció néhány mandátum biztos megszerzését, de a párt „semlegesítését” jelenti. A másik, a „többség mindent visz” választási rendszer miatt kockázatosabb, de az antiliberális erők összefogásával valódi baloldali alternatívát ajánlhat a választóknak.

Bence Dániel

Algéria: olajboom és társadalmi feszültség

Az olajárak megugrása miatt a 33 millió lakosú észak-afrikai állam GDP-je 2005-ben több mint öt százalékkal emelkedett. Az olajbevételek az 1998-as 13 milliárdról 2004-ben már 45 milliárd dollárra növekedtek, a külső adósságállomány az elmúlt tizenöt évben viszont 24 milliárdról 16,4 milliárd dollárra csökkent. Az ország 55 milliárd dolláros devizatartaléka kétévi importjával arányos.

Az algériai Sonatrach vállalat a világ olajtermelésében a tizenkettedik, az európai gázexportban az orosz Gazpromot követően, a második helyen van. Az export 96,5 százalékát az energiahordozók jelentik, amelyek 21,4 százaléka az USA-ba, 16,3 százaléka pedig Olaszországba irányul. A kormányzat legnagyobb problémáját az egyre erősödő társadalmi feszültség jelenti. Állandósultak a különböző megmozdulások: útlezárások, középületek elfoglalása, sztrájkok és állami funkcionáriusok elrablása. Az elégedetlenséget fokozza a hiányos víz- és csatornaellátás, a gyakori áramkimaradások és a tömeges lakáshiány.

Abdelaziz Buteflika elnök újraválasztásának első évfordulóján a 2005–2009-es időszakra egy 46,5 milliárd eurós „élénkítő tervet” hirdetett meg, amelynek célja a vasúthálózat korszerűsítése, a „transzmaghreb” autósztráda megvalósítása és egymillió lakás építése. Szak-

értők azonban kételkednek a program realitásában. A lakosság többsége számára semmit sem jelent, hogy az egy főre jutó nemzeti jövedelem az előző két évben 31,3 százalékkal növekedett, ami a valutaárfolyam alapján számíva 2760 USD/fő volt 2005-ben.

Algéria két részre szakadt: egy szegény és egy gazdag országra. Tizennégymillió ember él a szegénységi küszöb alatt! A munkanélküliség meghaladja a húsz, a 35 év alattiak esetében a harminc százalékot. Az általános elégedetlenség miatt a kormány által támogatott, „hivatalos” szakszervezet mellett független érdekképviseletek is alakultak, amelyeket a hatóságok nem ismernek el. A feszült belső helyzettel magyarázható, hogy a rendőrség létszáma folyamatosan emelkedik. A nyolcvanas években 30 000 rendőr volt az országban, de jelenleg már 120 ezren dolgoznak a testületben. A forgalom negyven százaléka az úgyneve-

zett „szürke gazdaságban” bonyolódik. Becslések szerint mintegy kétmilliárd euró a bankszférán kívül mozog, ami jelentős adókiest jelent. Az „olajdollárok” lehetővé tették egy maffiózó gazdasági elit kialakulását, amely szoros „érdekeltségi” kapcsolatban van az állami intézmények irányítóival, a megyék prefektusaival, és a titkosszolgálat, a DRS vezetőivel.

Buteflika elnök kezdeményezésére a múlt év szeptemberében népszavazást tartottak a „béke és a nemzeti megegyezés chartájáról”. A februárban kihirdetett törvény alapján az áldozatok hozzátartozói kártérítést kapnak, és az államfő kegyelemben részesítheti az utóbbi másfél évtizedben történt véres összecsapások felelőseit. A civil szervezetek, valamint a mintegy húszezer áldozat hozzátartozói élesen tiltakoznak az amnesztia ellen, és követelik, hogy a gyilkosságokért felelős katonatiszteteket állítsák nemzetközi bíróság elé. Az Amnesty International emberjogi szervezet szerint a népszavazás nem mentesíti Algériát a nemzetközi kötelezettségei alól. Hociene Zahune, az emberi jogok algériai ligájának (LADDH) az elnöke kijelentet-

te, hogy a legsürgősebb feladat „a bíróságok teljes függetlenségének a biztosítása”, ami „rehabilitálna az államot a lakosság és a külföld szemében”.

A „terrorizmus” elleni harcban a kormányzat igyekszik „szövetségeket” keresni. Az USA-val „különleges” kapcsolatok alakultak ki, amihez hozzájárult, hogy az amerikai vállalatok is szerephez jutottak az olajtermelésben. Algír a közelmúltban 3,7 milliárd dollár értékben rendelt repülőgépeket korábbi hagyományos szövetségeseitől, Oroszországtól. Az egykori gyarmattartóval, Franciaországgal „barátsági szerződést” kötöttek, aminek a titkos záradékait csak egy szűk kör ismeri. Sajtóvélemények szerint a valódi hatalom a DRS vezetője, Mohamed Médiane tábornok és szervezete kezében van. Kevésbé valószínű, hogy a 69 éves, a közelmúltban Párizsban kezelt Buteflikát 2009-ben harmadszor is megválasztják államfőnek.

A magyar–algériai gazdasági és politikai kapcsolatok a hetvenes-nyolcvanas években jelentősek voltak. Többször került sor államfői látogatásra valamint a szakminiszterek találkozóira. Kétoldalú megállapodások alapján az egészségügyben, az oktatásban és más területeken több száz magyar szakember dolgozott Algériában. Jelentős volt az egészségügyi, illetve az oktatási felszerelések exportja és Bábolna „csirkegyárakat” szállított az észak-afrikai országba. A magyar tengerjáró hajók rendszeres célállomása volt Algír és Orán.

A rendszerváltás után a korábbi államközi valamint vállalati kapcsolatok leépültek, és a forgalom a minimálisra csökkent. Exportunk 24,7 millió, importunk pedig 106 ezer (!) dollár értékű volt 2004-ben.

B. D.

MENNYI LESZ A MINIMÁLBÉR?

A minimálbér radikális mértékű emelését ígéri a Fidesz: legálábbis ezzel az ötlettel rukkolt elő a választási kampány végén Orbán Viktor, aki a legkisebb kereset százezer forintra emelését tűzte ki célul.

Ugy tűnik azonban, hogy a demagóg népszerűség legújabb álmunkásműve koncepciója sem aratott osztatlan sikert – nemcsak a gyárosok és a nagyobb vállalkozók szövegívei, hanem sok érdekvédelmi aktivista is képtelenségnek tartja a béremelési tervet. Az előbbieket azzal érveltek, hogy a túlzott keresetnővelés, különösen az uniós társországokkal szemben, csökkenti a hazai iparágak versenyképességét. Az érdekképviselet tagjai pedig rámutattak arra, hogy az Országos Érdekegyeztető Tanács ülésén a három oldal (kormány, munkaadók, szakszervezetek) képviselői már aláírták a hároméves

finanszírozási megállapodást. Ennek értelmében 2007-ig 65 600, 2008-ra pedig 69 ezer forintra kell növelni a minimálkeresetet. Így ebbe a keretbe nem igazán fér bele a jobb oldali próféta kampányfogása: a százezeres minimálbér megvalósításához érvényteleníteni kellene az OÉT határozatát vagy változtatni a Munka Törvénykönyvét. Márpedig itt van a kutya elásva: a polgári erők élharcosai már most azt engedik sejtetni, hogy nem kívánják holmi érdekegyeztetéssel foglalkozni. Csak úgy, mint az 1998-as kormánykerülést követően, ezután is mindenféle képviselői fórum (parlament,

szakszervezetek vagy egyes önkormányzati testületek) megkezdésére törekednek, így a dolgozók érdekeinek felvállalása nem is lehet több, mint fellengzős populista szövegek gyűjteménye. Sőt, gyakorlatilag valamilyen módon mindig a tömegre – a nemzetre, a magyarságra, a polgárokra vagy a dolgozó emberekre – hivatkozva iparkodnak antidemokratikus, szélsőséges intézkedéseket fogantatítani a nekik nem tetsző eszmék hitvallóival szemben. Anélkül természetesen, hogy a mostanában felvállalt munkásemberek valódi érdekeit szem előtt tartanák: az igazságos és reális bérpolitika, az érdekképviseleti szervezeteket is figyelembe vevő kormányzati stílus egyetlen rendszerváltó erőnek sem az érdeke.

Deák

Félsiker a Suzukinál

Elmarasztalta a Suzuki cég esztergomi leányvállalatát a tatai munkáügyi bíróság: a napokban született döntés értelmében a multinacionális vállalat köteles lesz a jövőben engedélyezni a suzukis szakszervezet működését a gyár kapuin belül.

A szakszervezet egy buszban alakult meg januárban

Bár a Liga érdekképviseleti fórum szövegívei kisebbfajta sikerként könyvelték el a keretükben működő érdekvédők javára eldőlt eseményt, félfél, hogy a munkáügyi ítélet hazai viszonyok között piruszi győzelem marad. Igaz ugyan, hogy ezek az ítéletfórumok (főleg elbocsátások esetén) rendszerint a dolgozóknak adnak igazat, a hazai és külföldi mamutvállalatok uralta Magyarországon a törvények és a mindenkorai kormányok – legyen az a kabinet szociálliberális vagy keresztény-nemzeti konzervatív – a multinacionális tőkéseknek és hazai kiszolgálóknak, nem pedig a dolgozók érdekeinek kedveznek. Igazi munkásbarát politikára a jövőben sem igazán számíthatunk, ehhez erős szakszervezeti háttérbázis és egy erre támaszkodó valóban baloldali kormányzat szükségeltetik.

B. D. A.

VÁLLALKOZÁSI NEHÉZSÉGEK

A Központi Statisztikai Hivatal beszámolója szerint napjainkban jelentősen megnőtt a vállalkozó kedv a lakosság körében – tavaly például több, mint egymillió vállalkozást tartottak nyilván. Ez azonban csupán az érem egyik oldala: mind a hatályos jogszabályok, mind a hétköznapi élet azt bizonyítja, hogy ilyen szervezeteket fenntartani nem könnyű feladat, és sokan csak kényszerből – más lehetőségek nem lévén – választják ezt a megoldást.

A közzétett adatok értelmében 1 millió 290 ezer vállalkozásnak tekinthető szervezet működik Magyarországon. Ebből csaknem ötszázazere tehető a társas szervezetek száma: ez azt jelenti, hogy napjainkban 220 ezer betéti társaság és 217 ezer kft. üzemel. Emellett többszáz ezer egyéni vállalkozás folytat különböző szolgáltatási-gazdasági tevékenységet. Mindez persze távolról sem jelenti azt, hogy az élet fenéig tejfel: sokan például csak kényszer-vállalkozóként képesek megkeresni mindennapi kenyerüket, miután főnökeik – spórolás okán – azzal a feltétellel alkalmazzák őket, ha járulékat saját maguk és nem a munkáltatójuk fizeti. Ezenkívül számos olyan tevékenység létezik, amely egy szakhatósági engedélyhez vagy telephelyhez kötődik, amely már önmagában nehézséget jelent az egyszerű emberek számára. Aki pedig arra vállalkozik, hogy kft-t vagy bt-t nyit, annak nagy nehézségek árán is jelentős vagyont kell megtakarítania: például egy korlátozott felelősségű társaság

alapítását hárommillió nagyságrendű vagyoni minimumhoz kötik. A betéti társaság esetében nincs ilyen korlát, ám ennek létrehozása sem szegénylegényeknek való feladat: ehhez a cégformához is több fizetnivaló – ötvétezer forint eljárás illeték, plusz 14 ezer forint bejegyzési díj stb. – szükségeltetik. Amennyiben egy jelölt mindezt bírni anyagilag, bevételének jelentős hányadát – több mint felét – az ilyen-olyan adók és járulékok viszik el, ráadásul a kemény farkastörvények miatt számtalan illetékes kénytelen a fennmaradásáért például a betéti társasá-

ga tevékenységi körét versenyképesebb tevékenységgel bővíteni, ám ez megint csak anyagi vonzatú. Holott számos fiatal pályázó a jobb érvényesülés, az önmegvalósítás hiú reményében próbál a maga ura lenni: ez azonban gyakran igen súlyos akadályokba ütközik. Az egymást váltó kormányok számos vállalkozást támogató koncepciót (az Orbán-kormány Széchenyi-terve vagy az MSZP-kabinet százalékos programjai) dolgoztak már ki, amelyek azonban a nagyobb cégeket támogatják elsősorban. Látszatmegoldások helyett munkáügyi szempontból is érdemesebb lenne a kisvállalkozókat támogatni (adócsökkentéssel vagy pénzügyi források pályázataival). Amíg azonban hazánkban a multicegek az urak, ez csupán a jövőnek szóló üzenet marad.

B. Deák András

Érkeznek a délutánosok. Ők a két műszakos munkának is örülnek

Az elfelejtett gátrendszer

Haldoklik a Római-part. Az 1996-os nagy áradás óta folyamatosan romlik az épületek állaga, egymás után zárnak be a part menti csónakházak, éttermek, büfék, kiskocsmák. Omladozó part menti épületek, romok, sirt és kosz mindenütt.

A Római Duna-part már rég nem az, ami azelőtt volt: több tízezer munkásember hétvégi szórakozóhelye. Ám az a vállalkozó, aki mégiscsak befektetne ide, s üdülőt, éttermet vagy akár csak egy kis halsütőt állítana fel itt – az sem számíthat semmi jóra: hiszen a folyó most már rendszeresen előnti ezt a parttól a Királyok útjáig eső területet. Ám még ez sem elég neki, egyre nagyobb a veszélye annak, hogy elárasztja az egész észak-budai kerületet...

Fölöttünk a Duna

Római-part, Csillaghegy, 2006. április 4. 17 óra. A folyóval párhuzamos Királyok útja le van zárva a forgalom elől. Bár nem is igazán lehetne itt közlekedni semmiféle járművel, hiszen az utca tele van buzgárokkal és a gátat támasztó homokfalakkal. Itt fut ugyanis az a „nyúlgát”, amely az útját állja az áradó Dunának.

A Királyok útja és a Pozsonyi út sarkán lévő üres telken rendezték be az árvíz ellen védekezők egyik ellátó központját, hadtápterületét. A kerítés mellett üres és megtöltött homokzsákok, amott szivattyúk, vezetékek és szerszámok. A kert végében egy sátor áll. Előtte padok, asztalok és egy hatalmas kondér, gőzölgő tea.

Ide mindenki betér, aki csak a gátot dolgozik. Ám, aki mégsem, az sem marad ellátás nélkül. Mert a Máltai Szeretetszolgálat furgonja, melyet ebből az alkalomból az árvízvédelem ellátó kocsijának neveztek ki, szinte mindenholva eljut. Viszi a kávé, teát és az ételt. De főleg a kávénak van keletje. Mert a védekezők, bármily lelkesek is, de már rendkívül fáradtak. Némelyikük nem is emlékszik, mikor aludt utoljára.

Összefogott mindenki. Dolgoznak itt a Fővárosi Csatornázási Művek emberei, a mélyvízvédelmi Művek emberei, a polgári védelmiek, katasztrófavédelmiek. De itt vannak a rendőrök, a határőrök, a polgárőrök és az önkéntesek is.

Kell is az összefogás! Mert ahogy elnézzük, itt bizony nagyon nagy baj van! A gát mögötti elárasztott terület sirlalmas látványt nyújt. Számomra teljesen érthetetlen, hogy miért építkeztek ide az emberek, mikor ez a terület hivatalosan ár-

térnek számít, s még biztosítás sem köthető ezekre az épületekre. Pedig az most nagyon elkelne, hiszen lakóházak, kertek, garázsok kerültek víz alá. Csónakok, kenuk, kajakok hímálódnak a bejáratokhoz vagy rosszabb esetben a magas földszinti ablakokhoz kötve, akárcsak Velencében. De ez itt egyáltalán nem romantikus. Sőt, inkább félelmetes. Annál is inkább, mert ha az ember a gát belső oldalán lévő vízszintet jobban megnézi, rájön, hogy a víz legalább fél méterrel, sőt néhol több mint egy méterrel magasabban áramlik az utca szintjénél.

És ahogy egyes helyeken az utca belső oldala a Szentendrei út felé lejt, az ott álló embernek az a nyomasztó érzése támad, hogy már a feje fölött árad a folyó hatalmas víztömege...

Az utolsó védvonal

Ez az apró kis gátacska, a Királyok úti nyúlgát tartja fel ezt az óriási erőt! Ez az utolsó védelmi vonal! Mert ha valahol átszakadna, s itt átzúdulna a víz: nincs az az erő, ami visszatarthatná, amíg a hegyek meg nem állítják. Elárasztja az egész Római, Csillaghegyet, a békásmezei lakótelepet, a Pók utcai, a kaszásdűlői és az óbudai lakótelepeket. Több száz ezer ember otthonát.

Gyerünk dolgozni hát, védekezni ezzel a hatalmas erővel szemben! De nehéz a dolog, nagyon nehéz! Mert meg kell

támasztani homokfalakkal az eredeti védművet, hogy bírja ezt hatalmas nyomást. És megelőzzék a szivárgást.

Ám a szivárgás megszüntetése egyre kevésbé sikeres, mert a gát átázik, és belső részekben egyre gyakrabban törnek föl a buzgárok. Ezért néhol már az utca teljes szélességében pótgátat kell építeni az eredeti mögött. Kék-piros ruhás munkások sürgölődnek a földhányásokon, a Mélyépítő Kft. emberei. Döngölnek a gátat támasztó homokfalat. Apró markológépek forgolódnak körülöttük, hogy gyorsabban menjen a munka.

Már a telefonaknak is el vannak elárasztva. A kárfelmérő egység zaklatottan telefonál – mobilon –, hogy teljes optikacserét kell majd végrehajtani.

Persze, mindenkiben felmerül a kérdés, ez a régi gát vajon bírni fogja-e a hatalmas megterhelést? Ez itt mindenki számára életkérdés. Az itteniek létre is hoztak egy egyesületet: hogy az a védelem lehetőségeit és a valós helyzetet megismeresse a környék lakóival. Nos az „Együtt a Római Partért Egyesület” szerint:

„A Nánási út és a Királyok útja mentén húzódó védvonal (nyúlgát) állapota rossz, és helyenként egy méterrel (!) maradt el az előírásoktól. Emellett a Duna és tőltése közötti területet sajnos értelemszerűen nem is védi. A gát alatt nagy átmérőjű közműcsövek haladnak (!), amelyek így hihetetlenül korlátozzák a gát védőképességét.

(Folytatás a 6. oldalon)

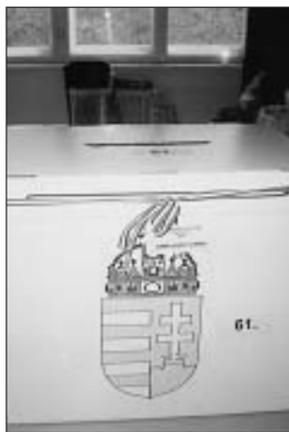
AZ ELSŐ FORDULÓ SZÁMOKBAN

A SZAVAZÁSON VALÓ RÉSZVÉTEL A JOGOSULTAK SZÁZALEKÁBAN

1990	1994	1998	2002	2006
65,1	68,91	56,27	71,03	67,83

AZ EGYÉNI VÁLASZTÓ- KERÜLETEKBEN ELÉRT MUNKÁSPÁRTI EREDMÉNYEK

Jelölt neve	kapott szavazat	%
Budapest		
Kerekes Zoltán Gyula	290	0,65
Székely Péter	153	0,71
Paulik Péter István	241	0,99
Kajli Béla	268	0,91
Farkas Ferenc	147	0,56
Kollát Pál	203	0,74
Végh Ferenc	298	0,61
Komoróczy Sándor	300	0,87
Kerecsi László	221	0,76
Csepeli Zsuzsanna	336	0,83
Hüttener László	280	0,77
Dr. Thürmer Gyula	412	0,96
Baranya		
Rupa Istvánné	189	0,63
Havasi László	229	0,66
Bács		
Kalapos Mária	277	1,18
Békés		
Bánhegyi József	384	1,07
Szőke János	486	1,52
Szabó Imre Ferenc	174	0,74
Kiss János	590	1,81
Németh Jánosné	328	1,32
Szádány Gyula	328	1,07
Dr. Szentirmai Károly	504	1,65
Csongrád		
Pap Imre	325	1,43
Havrának Ferenc	359	1,13
Szabó Jenőné	291	1,24
Fejér		
Espár István	199	0,53
Pintér Imre	384	1,05
Veres Péter	277	0,81
Győr		
Markó Gábor	210	0,57
Pawlik Béla	285	0,86
Pénzes András	138	0,37
Jász-Nagykun-Szolnok		
Bencsik Mihály	594	1,93
Nagy Endre Attila	434	1,37
Herceg Antal	408	1,89
Szilágyi András	674	2,62
Komárom		
Tóth István	366	0,97
Zsombók János	321	0,96
Varga János	242	0,81
Nógrád		
Szabó Lászlóné	864	2,99
Oláh Ferenc	232	0,81
Nagy Attila Tibor	359	1,41
Dr. Frankfurter Zsuzsanna	533	1,70
Pest		
Szűcs Attila László	185	0,43
Kovács István	291	0,60
Mendel Lajos	263	0,79
Somogy		
Gagy Kálmán	425	1,54
Szabó Imre	271	0,85
Szabolcs		
Valiskó László	130	0,47
Tolna		
Poór Sándor	192	0,54
Veszprém		
Illés Imre	222	0,75
Varga László Levente	267	0,95

A 2006. ÉVI ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ-VÁLASZTÁS ELSŐ FORDULÓJA

1. A területi listás szavazatok száma országosan: 5 408 050
2. Az 5%-os határ: 270 402

ÖNÁLLÓ TERÜLETI LISTÁT ÁLLÍTÓ PÁRTOK

A listát állító párt neve	Kapott szavazat	%
MSZP	2 336 705	43,21
Fidesz-KDNP	2 272 979	42,03
SZDSZ	351 612	6,50
MDF	272 831	5,04
MIÉP-Jobbik	119 007	2,20
Munkáspárt	21 955	0,41

A MUNKÁSPÁRT LISTÁS EREDMÉNYEI

Megye/Budapest	1998		2002		2006	
	Szavazat	%	Szavazat	%	Szavazat	%
1. Budapest	36 068	3,86	19 636	1,80	6327	0,62
2. Baranya	8214	4,47	5665	2,46	881	0,41
3. Békés	9863	5,90	7498	3,58	2127	1,09
4. Csongrád	7382	4,13	5457	2,42	1750	0,79
5. Fejér	6452	3,61	4417	1,90	1489	0,65
6. Győr	5215	2,55	3820	1,50	1346	0,54
7. J.-NK-Szolnok	11 103	6,51	8123	3,74	2640	1,31
8. Komárom	5830	4,28	3811	2,17	1212	0,72
9. Nógrád	10 065	10,42	7996	6,68	1804	1,58
10. Somogy	4769	3,30	3508	1,95	1166	0,68
11. Veszprém	5409	3,03	3773	1,78	1208	0,60
Összesen:	110 370		73 704		21 955	
12. Bács	7147	3,26	5404	1,95	–	–
13. Borsod	18 072	5,65	10 437	2,68	–	–
14. Hajdú	5355	2,25	5013	1,79	–	–
15. Heves	9137	6,44	5722	3,16	–	–
16. Pest	13 314	3,09	9356	1,58	–	–
17. Szabolcs	5506	2,24	4136	1,44	–	–
18. Tolna	3297	3,07	2998	2,23	–	–
19. Vas	3098	2,35	1915	1,22	–	–
20. Zala	4376	3,15	2818	1,68	–	–
	69 302		47 799			
Mindösszesen:	179 672	3,95	121 503	2,16	21 955	0,41

VÁLOGATÁS HELYI MUNKÁSPÁRTI ÉS SZAKSZERVEZETI LAPOKBÓL

Egyenlőek vagyunk, de vannak egyenlőbbek!

XI. KERÜLETI HÍREK

A mai magyar társadalom egy bizonyos szempontból két részre tagozódik. Vannak az egyszerű kisebbség bizonyos törvények felett áll annak a bizonyos mentelmi jognak a védelme alatt, amelyet ahányan vannak, annyiféle módon értelmeznek és alkalmaznak.

Miről is van szó?

Egyszerűen arról, hogy a védett személyek ellen büntető- vagy szabálysértési eljárást indítani, kényszerintézkedést alkalmazni – a tettenérés kivételével – csak a parlament vagy más szervezet hozzájárulásával lehet. Ide kívánkozik még a bírák, ügyészek és ügyészi alkalmazottak – jó pár ezer ember – maga döntheti el, hogy aláveti-e magát a rendőrközveti intézkedésnek vagy sem.

És hogy a kép teljes legyen: a képviselői minőségben tett kijelentéseiről, nyilatkozatairól felelősségre vonni csak bizonyos minősített esetekben lehet.

Tehát egy törvényhozó – büntetlenül – azt mondhat egy másik törvényhozóról vagy akárkiről, amit csak akar. Ezért történt meg számtalanszor az elmúlt évtizedben, hogy magánvádas, becsület-sértési, rágalmasági ügyekben a parlament óvja a képviselőket.

A munkaerő migrációja a határ mentén

VASAS HÍRLEVÉL

Egy közelmúltban készített felmérés az Ausztria, Magyarország, Szlovákia és Csehország határainak mentén fekvő régiók migráns és ingázó munkavállalóit vizsgálta. A felmérés eredményei szerint a környező országok számos lakosa tervezi, hogy Ausztriában vállal munkát. Azonban jóval kevesebben vannak azok, akik tervük megvalósítása érdekében már konkrét lépéseket is tettek. Az osztrák munkavállalók ezzel szemben nehezen tudják elképzelni, hogy egy új uniós tagállamban helyezkedjenek el.

A 2005 júniusában publikált tanulmány készítői elsősorban a várható munkaerőpiaci változásokra voltak kíváncsiak Ausztrián belül Bécsben, Burgenlandban és Alsó-Ausztriában. Szlovákia határ menti régiói közül Nagyszombat és Pozsony környékén, Magyarországon Győr-Sopron, Vas és Zala megyében, a cseh régiók közül pedig Dél-Bohémában, a dél-illetve az észak-morva régióban. A vizsgált régiókban mintegy 7,5 millió ember él, s negyven százaléka lakik Ausztriában.

A felmérést a Paul Lazarsfeld Társadalomtudományi Intézet készítette 2004–2005 fordulóján, finanszírozásáról pedig az Európai Regionális Fejlesztési Alap, valamint az Osztrák Gazdasági és Munkügyi Minisztérium gondoskodott.

selői sérthetlenséget a mentelmi jog alapján.

Természetesen – hallottunk és tudunk is róla – többször is megesett, hogy a közúton igazoltatott képviselők sérthetlenségükre hivatkozva utasították el a szondázást, holott erre hatályos jog nem ad lehetőséget, mert szondázás nem minősül kényszerintézkedésnek. A gond csak akkor van, ha a védett személy a szondába nem hajlandó belefújni, vérvizsgálatra meg nem lehet előállítani, mert védi a mentelmi jog.

(Zárójelben említtem meg – az igazság kedvéért –, hogy közvéleményes bűntettekkel a parlament alapvetően szabad utat ad az igazságszolgáltatásnak.)

Tehát a mentelmi jog bizonyos esetekben érinthetlenséget biztosít számos embernek – „az Európában lévő kis hazánkban” –, míg Hollandiában, Ausztriában, Angliában és még számos európai országban nem. Ott kötelesek alávetni magukat a rendőri intézkedésnek. Itt ezekben az országokban nem kerülhetik el a felelősségre vonást sem. Nem ártana követni ezeket a példákat.

Mi egyszerű, talpas, mezei állampolgárok, ha vétünk akármilyen törvényi előírás vagy szabály ellen – jogosan – felelősségre vonhatóak vagyunk, mert így van ez rendjén.

Az elmondottak alapján aztán senki ne mondja azt, hogy ez a társadalom az egyenlők társa-

dalma, sem politikailag, sem gazdaságilag, sem jogilag. Mert ha egy kis társadalmi csoportra nem azok a törvények és szabályok vonatkoznak, amelyek a többségre, akkor ott „egyenlőbbek” vannak, a rend fölött állnak és azokat „irányítják, vezetik” akikre minden törvény és szabály vonatkozik, és ha megsértik, szigorúan megbüntetik érte.

Vitatja-e valaki Tiborc panaszának aktualitását?

„És aki száz- meg százszert rabol, bírja leszen annak, akit a Szükség garast rabolni kényszerített.”

A tudós történészek – akiknek szava elhíhető – azt mondják, hogy a mentelmi jog intézménye még az alkotmányos monarchiák idején alakult ki. Csak nem alkotmányos monarchia van Magyarországon?

Most, amikor a motorizáció egyre erőteljesebben fejlődik, emberek ezrei értelmetlen közúti balesetekben veszítik életüket, nem ártana, ha a törvényhozó és alkalmazó urak legalább a közlekedésben példát mutatnának és nem tekintenek egyesek az alkoholfogyasztást a képviselői munka velejárójának és lemondanának mentelmi jogukról.

Itt az ideje, hogy a „mentelmi jog intézményét megszüntessék és legyen mindenki egyenlő, legalább a törvény előtt és úgy feleljen tetteiért, mint az egyszerű magyar állampolgár.

Na, nincs igazam?

Farkas Ferenc

(Magyarország) és 22 százalék (Szlovákia) között helyezkedik el. A potenciális migráns munkavállalók többsége férfi (60 százalék), és több mint egyharmaduk 25 év alatti.

Az ausztriai migráns munkavállalók tényleges számát aszerint határozták meg, hogy a megkérdezett személyek tettek-e konkrét lépéseket tervük megvalósítása érdekében. Azon megkérdezetteknek, akik a közeljövőben szeretnék a szomszédos országban munkát vállalni, mindössze egy százaléka beszéli elfogadhatóan a német nyelvet, és tett hivatalos lépéseket a munkavállalói engedély megszerzése érdekében.

A vizsgált régiók vállalatai mindenütt szakképzett dolgozók hiányáról számoltak be. Érdekes módon a munkaadók kétharmada, úgy Ausztriában, mint az újonnan csatlakozott tagállamokban, elsősorban belföldi dolgozókkal szeretné betölteni megüresedett állásait.

Ami az osztrák munkavállalókat illeti – kevéssé meglepő módon – az új uniós tagállamok csekély vonzerőt jelentenek számukra. A válaszadóknak csak egy százaléka vette fontolóra, hogy Magyarországon, Szlovákiában vagy a Cseh Köztársaságban vállaljon munkát. Az osztrákok számára sokkal nagyobb alternatívának tűnik, hogy munkavállalás céljából Németországba, az Egyesült Királyságba vagy más uniós tagállamba, illetve az Egyesült Államokba költözzenek.

Remények és csalódások

VIHARSARKI MUNKÁSHÍRADÓ

A rendszerváltás hajnalán hazánk lakosságának jelentős része felfokozott, sőt túlzott reményeket fűzött a bekövetkező társadalmi változásokhoz. Abban az időben én is hallottam több ismerősömtől, hogy íme itt van amit vártunk, és végre igazi jólét köszönt népünkre. A várakozások valóban túlépték a realitások határát, mivel egyesek már-már kelet-közép-európai Svájcot kezdtek emlegetni. Sajnos a remények és a túlzott várakozások finoman szólva nem úgy valósultak meg, ahogyan azt sokan várták.

Az elmúlt több mint másfél évtized magyar kormányai – akaratuk ellenére – lényegében nem tudtak változtatni a társadalom életszínvonalán, élet-helyzetén. 1990 után nem sikerült megállítani a romló gaz-

dasági folyamatokat, melyek tovább mélyültek. Például az Antall-kormány alapvetően belebukott abba, hogy nem tudta menedzselni a gazdasági válságot.

A nyugati politikusok és médiumok a rendszerváltást megelőző években, évtizedekben a „legvidámabb barakk” és a „gyűláskommunizmus” jelzőkkel különböztették meg hazánkat a többi szocialista országtól, és nem alaptalanul. 1990 óta nálunk új demokrácia és szabadság született – jólét nélkül! Politikuskok, szociológusok évek óta keresik az okát annak, hogy mi váltja ki a lakosság jelentős részének csalódását, sőt kiábrándulását. Például a Fidesz megalakulásának 12. évfordulója alkalmából 2000-ben Kővér László azt találta mondani, hogy a Fidesz születésekor nem gondolták, hogy „a magyar társadalom kétharmadának elege van a rendszerváltásból, mert vesztesnek érzi

magát”. Kivételesen most értünk egyet Kővérrel! A közelmúltban Orbán Viktor is úgy nyilatkozott, hogy a lakosság jelentős része ma rosszabbul él, mint 1989 előtt. Ferge Zsuzsa szociológus és szegénységkutató az utóbbi években több tanulmányában erősítette meg, hogy Magyarországon nem javult, hanem romlott a lakosság helyzete a rendszerváltás előttihez viszonyítva. Különösen kiemelte a jövedelmi egyenlőtlenség gyors növekedését és ennek társadalmi veszélyességét. Valóban a szegénység, sőt a nyomor fenyegető méretekben növekszik a mi országunkban, és úgy tűnik, nincs ami ennek útját állja. A legutóbbi hivatalos adatok is félmillió nyomorgó emberről szólnak. A hazai szegények száma hárommillióra tehető. A szép szavak és ígéretek nem fogják mérsékelni vagy megállítani ezt a súlyosan negatív folyamatot.

Nemes József

Egyre nehezebb védeni a dolgozók érdekeit – mondják az öreg harcosok

HÚSOS

A szakszervezeti munka soha nem tartozott a hálás feladatok közé, hiszen aki arra vállalkozik, hogy az emberek érdekeiért kiáll, bizony számíthat arra, az élete konfliktusokkal lesz tele. Ennek tudatában mégis többen erre teszik fel az életüket.

Erre tettem fel az életemet

A Borsi Húsnál több mint húsz évvel ezelőtt jegyeztem el magam a szakszervezeti munkával Sajgó Barna. Állítja, az elmúlt évtizedekben ugyan voltak hullámvölgyek, de szép időszaka-

kok is, amikor a dolgozók csaknem kilencven százaléka szakszervezeti tag volt. Ma azoknak a száma is kevés, akik már hosszú ideje a cégnél dolgoznak, a több mint félezer ember alig három százaléka törzsgárdatag.

Amikor szakszervezeti vezető lettem a cégnél, csaknem mindenki tagja volt a szervezetnek – mondja –, ma a dolgozók kisebb része az. A kezünkben is egyre kevesebb az eszköz, a sztrájk az egyedüli, amellyel igazán nyomatékot tudunk adni a követeléseinknek. A dolgozók egy része próbaidőn belül van, egy másik részének rövidesen lejár a munkaszerződése, leépítéskor leggyakrabban ők kerülnek az elbocsátottak körébe. A törzs-

gárdatagokat, a szakmunkásokat, a kvalifikált szakembereket a tulajdonosok igyekeznek megtartani, az alacsony bér miatt közülük többen önként mennek el, legtöbbször külföldre vállalnak munkát.

A maga részéről úgy látja, hogy a szakszervezeti vezetők is egyre nehezebb helyzetben vannak, mert míg korábban függetlenítettek voltak, ma már társadalmi munkában látják el ezt a feladatot.

– Én is egy évtizede a munkám mellett vagyok szakszervezeti vezető, ami eléggé kényes helyzet, de én erre tettem fel az életemet. A szakszervezeti vezetők, akiknek ez az élete, ma sem akarnak megfutamodni, de egy-

re nehezebb a dolgozók érdekeit érvényesíteni, ezt a saját bőrömm is tapasztalom. Az utóbbi másfél évtizedben azonban megváltozott, nagyon sok nehéz helyzetből kellett megtalálni a kiutat, sok konfliktus helyzetet kellett feloldani, miközben számos kudarc érte az embert, de a sok apró eredmény kárpótolta mindenért, az emberek öröme láttán minden rosszat elfelejték.

Jó kudarcúró képesség kell

A Húsipari Dolgozók Szakszervezetének társadalmi elnöke, Németh György, több mint négy évtizedes szakszervezeti múlttal tekinthet vissza.

– a HDSZ egyidős a rendszerváltással, 2004-ben ünnepeztük megalapításának tizenötödik évfordulóját – kezdi beszélgetésünket a néhány hónapja nyugdíjba vonult szakszervezeti vezető. – Volt olyan időszak, amikor minden megyében volt húsipari cég, amelyeknél összesen 36 000 ember dolgozott, s köztük 30 000 tagja volt a szakszervezetnek. Az első nagyobb pofon az volt, amikor a kaposvári hűskombinát külföldi tulajdonba került. Ez volt az első privatizált élelmiszeripari cég. A dolgozók élete gyökeresen megváltozott. Nekem különösen nagy megrázkódtatást jelentett, hiszen ennél a cégnél voltam tanuló, a végzést követően itt helyezkedtem el, s mentem nyugdíjba 47 év után. Ami 1994-ben Kaposváron elkezdődött, az a többi húsipari céget is elérte mára. Egyre több kerül külföldi tulajdonba, néhányat hazai befektető vagy befektetői csoport vásárolt meg. Egyik sem biztosított arra, hogy eredményes lesz a működésük, mind több jelent csődöt, jobb esetben egy másikba olvad be. Ezeket a változásokat egy kénytelen tudomásul venni, de elfogadni nem tudja soha.

Mint mondja, a kollektíva jóvoltából lett szakszervezeti vezető, éppen ezért vállalja, ez egy olyan megbízás, amelyet csak alázattal lehet csinálni, s jó kudarcúró képességgel kell rendelkezni. Ő már akkor úgy érzi: megérte, ha az emberek szemében azt látja, sikerült tenni valamit.

– Nagyon boldoggá tett, hogy a HDSZ társadalmi elnökévé választottak – fejezi be beszélgetésünket. – Nagyon nehezen tudtam elképzelni magamról, hogy máról holnapra kiszálljak, s hát fordítsak a szakszervezeti munkának, ezért is vállaltam örömmel, meg azért, hogy a több évtized alatt szerzett tapasztalatomat átadjam az utóknak következő nemzedéknek, evvel is segítve az egyáltalán nem könnyű munkájukat.

Történelem másképpen

Fiatalok a parkban. Messzire hallik a csattogató. Tornaórát tartanak. A tanár panaszkodik: hetente két óra van az iskolában, az órarendben. De sokszor csak kéthetente kerül rá a sor. Valami ünnep, miégymás miatt. Így aztán az állóképességnek annyi. Délben már roskadoznak a táskák súlyát. Persze más tárgyakból, például történelemből sem jobb a helyzet.

Csoda-e, ha nem alakulhat ki a megfelelő tudat, a magyar identitás – a múltrol? Mit lehet heti két órában tanulni, tanítani?

Így aztán mindjárt érthető, hogy a középiskolások az '56-os eseményekről – amit nekik forradalomként tanítanak –, alig tudnak valamit, Nagy Imre harcos társának „tekintik” Kossuth Lajost, kicsit „korábról”, Hitler a zsidóság nagy barátjának, Sztálinnal együtt. A távolabra tekintve, Trianon oka a Magyar Tanácsköztársaság: „ha nem lett volna 'kommün', nem darabolják fel az országot!”

Nem hallottak Mikszáth Kálmánról, nem tudják mit írt Arany János, s hogy a Szózat szerzője Kölcsey lett volna?

A ferencieké vagy a felszabadulásé

Nem is régen az egyik tévé-műsorban elhangzott: a Szabadság hidat a háború alatt „lebombázták”, mi több, az egyik helytörténeti kiadványban is ez szerepel! Tehát a forrás közös! Valakik „már” nem tudják vagy nem akarják tudni, hogy az összes Duna-hidunkat a német fasiszták robbantották fel 1945-ben? Ime, a heti két óra! Vagy tudatos történelemhamisítás?

Figyelmen kívül hagyják az okokat. Amelyek mindig osztályérdeket fejeznek ki – a nagy tömegnek csak annyit kell tudni a dolgokról, hogy valami volt... Sztálin meg Hitler barátok voltak? A magyar kommün a Trianon oka, az országvesztés? S nem is hallottak Leninről, aki szerint a leggyalázatosabb imperialista békediktatúra?

Miért is tudnák, hogy a Ferenciek tere alig tizenöt éve még Felszabadulás tér volt, a Nyugati teret pedig Marx térnek hívták? A Károly körutat az utolsó magyar (?) Habsburg királyról nevezték „vissza” és megelőzően Tanács körútnak hívták? Pedig Marx Károlynak síremléke magasodik a londoni Highgate-i temetőben és Párizsban utcát neveztek el Sztálingrádról...

A Deák téri aluljáróban – és csak ott – plakát invitálja angolul a külföldi látogatót a szoborparkba, ahová számúzték, „internálták” a budapesti szobrokat. Ott láthatók az 1944-es szovjet parlamenterek, a kapitányok szobrai, Osztjapenkóé, Steinmetzé, akik fehér zászlóval a békét hozták (volna) a fővárosnak – mielőtt a németek szétlőtték autóikat!

De itt mutat a jövőbe Lenin, a 19-es tengerész a vörös zászlóval harsányan „kiáltja”: Tanácsköztársaság! És a két klasszikus Marx és Engels, aki a Margit hidat „örizte” a pesti hídfőnél, ide deportáltatott. A magyar rendszerváltó politikai, reakciós elit által, készíttetve a saját ostobaságától. Aztán az utcákat nevezte el és vissza, a saját szája-íze szerint, a József Attila utca alig menekült meg a túlbuzgóságtól. S maradt a két történelmi tanóra a felső tagozatban, meg a „kommunizmus üldözötteinek” napja!

Akik pedig a két történelem órát hallgatták, jól-rosszul tanultak a tankönyveket, s napjában róják az utcákat – elmennek szavazni (!) – választanak a „két nagy párt” közül!

És azt sem feledhetjük, hogy a Terror Háza a Népköztársaság, pardon az Andrássy úton, a hajdani Hűség Háza (a nyilasok pártközpontja) sem hiteles képe a történelemnek. A minap hangzott el a Parlamentben, ahol a MEASZ (ellenállók és antifasiszták szövetsége) tartott tudományos konferenciát, hogy a tárlókból hiányzik az ellenállás történelme. Alig tudja már a mai ember, hogy a Döbrentei téren a legféltelenebb nyilas terror közepe kommunista ellenállók robbantották fel Gömbös miniszterelnök szobrát. A magyarok hadba lépésének szálláscsinálóját! Aztán az angyalföldi nyilasházat, s a Budai Vár kapuján miért függött egymás mellett a vörös és a magyar nemzeti színű zászló?

Miért? Mert a vár visszafoglalásában a Budai Önkéntes Ezred katonái már részt vettek, miután az Ideiglenes Kor-

mány, a debreceni – hadat üzent Hitlernek! És 600 (!) hősi halottal áldozott a magyar becsületnek!

A Regent ház emléke

Hogy a szobrokat deportálták, az a hatalmasok butaságát minősíti, de miért hiányzik emléktábla a történelmi események színhelyéről, míg a Bőszi örményi úton turulmadár emlékeztet a háború mártírjaira, dacolva az építési hatóság engedélytelen eljárásával(?). Hányan tudják, hogy a Budai Önkéntes Ezred kórháza a Márvány utcai középiskolában volt? Miért nem tudni, hogy a Margit körüti katonai vegyház udvarán tucatszámra végeztek ki katonát, civilt, mert szembe fordultak a háborúval?

S nem jelzi tábla kissé lejjebb, a Keleti Károly utcánál, a banképület falán, hogy valaha emeletnyi romhalmaz volt ott, a helyén a Regent ház! Negyven vagon löszert rejtett a pincéjébe a német hadvezetés, és az ostrom alatt a levegőbe repült, száz civil életét ragadta magával...

A budai Tárogató úton, szemben a hajdani SZOT iskolával a járdán utolsó szemlére sorakoztató fel a Budai Önkéntes Ezred hadba lépő alakulata, Malinovszkij főhadiszállása előtt. Se híre, se száma a rengeteg, sokak előtt ismeretlen emlékhelynek. A téglagyáraknak, ahol üldözötteket gyűjtöttek össze a „halálménét” előtt. Vagy a budafoki pincelakás odúját sem őrzi az emlékeztet, ahol a valamikori Szabad Népet nyomták.

Napjainkban zajlott a Legfelsőbb Bíróság előtt a per, ahol tisztára mosták a csendőnyomozó emléket, aki részese (ha éppen nem okozója) volt Ságvári, a hő ellenálló halálának... Miféle történelemszemlélet alakul itt, mit tanít az iskola és mit a tankönyv, ha a hivatalos történelmi hitelesen megrajzolja?

Még áll az Atlanti Fal, Sztálingrádban egy romos épület, Lidice romjaira emlékeztet tűz a cseh nép, csak éppen nálunk nem kíváncsi senki a történelmi múlt, amelyből a jelen számos gondja és a jövő tennivalója ered? Akkor mit akarhatunk az elkövetkezőktől?

Mártonfy Mihály

Az elfelejtett gátrendszer

(Folytatás a 3. oldalról)

Ezért a rossz minőségű védőmű, egészen a Szentendrei útig veszélyezteti a lakók biztonságát. Ráadásul nincs kiépítve a föld alatti víznyomás elleni védelem sem, s emiatt buzárok törhetnek fel, egészen a Szentendrei útig!...

Bűnös kormányzati felelősség

Már 2002 augusztusában, amikor a legutóbbi hasonló árvíz volt, intő jelnek kellett volna lennie az akkor hivatalba lépő kormányzatnak. És ha ez alatt az eltelt négy év alatt tettek is volna valamit nemcsak a Rómait vagy Észak-Pestet, hanem az egész Dunai-védőműrendszert illetően, akkor ma nem lenne ekkora a baj! És ugyanez a megállapítás vonatkozik a Demszky-féle fővárosi önkormányzatra is. Mert fontosabb a csókparti az Erzsébet hídon vagy a biciklis felvonulás, mint az egész város védelme az egyre gyakrabban áradó Dunával szemben.

De ma, éppen április 4-én soha nem látott vízállás várható! Ám nem aggodnának ennyire az emberek, ha a kormány és a főváros nem felejtette volna el ezt a gátat (is), és az egész észak-pesti árvízvédelmi rendszert, teljes négy évre! Ezen kormányzati és önkormányzati ciklus alatt az ég adta világon

semmit sem tettek a gátrendszer erősítése, karbantartása és fejlesztése érdekében.

Pedig most már ideje újra tudomásul venni: Magyarország egy vízgyűjtő terület, a Kárpát-medence legmélyebb részén fekszik. Az évszázadok alatt elvégzett környezetváltoztató beruházásokat lassanként ismét elmosza a víz, ha nem cselekszik sürgősen a kormányzat. Hiszen ne felejtjük el: a Kárpát-medence legnagyobb része eredetileg is egy lápos, mocsaras terület volt.

És újra azzá válik, ha nem védekezünk intenzíven a belvíz és az árvíz ellen. Éppen itt az ideje tehát, hogy az új kormányzat végre tegyen is valamit az elfelejtett gátrendszer ügyében. És az uniótól befért 23 milliárd euróból erre is jutni kell!

Dehát a felelősségteljes viselkedés nem minden magyar ember sajátja. Katasztrófa-tervezés, teljes négy évre! Ezen kormányzati és önkormányzati ciklus alatt az ég adta világon

– Nem szerencsés rámenni most a gátra, hölgyeim és uraim!

Ezalatt az ellátó bázisra újabb teherautónyi homok érkezik. A billencs táncol, csattog, csak úgy ömlik belőle a tonnányi homok. El lehet kezdeni a homokzsákok töltését! Kemény melő ez. Esetleg beszállhatnának a karba tett kézzel sétáló katasztrófa-tervezők. De ők inkább elpályáznak. Ki a Szentendrei útra, ahol már a Pók utcai kereszteződésnél magasan áll a víz. A csatornából tör föl, hiszen a folyó megemelkedett víznyomása szinte kinyomja a környéken a csatornákat, a kis patakokban, erécskében és a földben lévő talajvizet.

A fiúk a gáton hajnalra várják a tetőzést: 865 centiméterrel. Még sosem volt ekkora a Duna. És Dobson Tibor, az Országos Katasztrófavédelem szóvivője szerint egész tavasszal hosszú, elhúzódó áradásokra kell számítani. A Kárpátokban megindult az olvadás.

Fort András

Áprilisi teendők a házikertben

A meggyet és a cseresznyét fehérbimbós állapotban feltétlenül permetezzük meg a monília ellen valamilyen réztartalmú szerrel, majd pedig a virágzás kezdetén ismételjünk meg a méhekre veszélytelen s a megporzást sem akadályozó szerrel (Ronilán, Rovral vagy Fundazol). Esős, hűvös időjárás esetén teljes virágzásban is szükséges védekezni, ugyanezen szerekekkel. Úgyisint a végén is. A kajsziakat, továbbá az őszibarackot is hasonlóképpen védhetjük meg a monília kártételével szemben. A kajsziak a tapasztalatok szerint a Follicur Solo elnevezésű növényvédőszer szinte teljes védelmet biztosít a monília gyümölcsrothadás ellen. Az őszibarack levélfodrosodása ellen is jó hatékonysággal alkalmazható ez a szer, de ajánlható még a Delan 70 WG is. Bármelyik szert is használjuk azonban, a hetenkénti ismétlés elengedhetetlen egészen június végéig, mert addig

támad a tafrina s az új levelek védtelenek. Almánál és körténél is csak bimbós állapotig használhatunk retet.

Egyidejűleg védeni szükséges a levéltetvek és az atkák ellen is a fiatal hajtásokat, mivel az általuk okozott szifonnyomok révén fertőződnék a különféle kórokozókkal. Újabb jó hatású szernek tartják a Calypso 480 nevezetű szert, amely kontakt és szisztematikus hatással a szívó és rágó kártevők ellen javasolt, a méhekre nem veszélyes és a nappali órákban is alkalmazható.

A szőlők védelme a hajtások fejlődésével veszi kezdetét és a legelső permetezés az atkák ellen kell hogy irányuljon, amelyek már a rügypattanáskor elkezdik szívogatásukat, ezzel mintegy kaput nyitva a lisztharmat korai kártételének is. Ellenük ezúttal a Flumite 200 elnevezésű szert javaslom, amely az atkák minden változatát pusztítja. A jó eredmény érdekében azonban egy hét múlva ismételjünk meg és védekezünk a lisztharmat ellen is.

Cs. N. L.

TÖMEG

Ha egy szám után két meghatározás található, az első a vízszintes.

MEGHATÁROZÁSOK:

1. József Attila Tömeg című költeményéből idézzük; az első sor. – Készül a ház. 2. Település polgára. 3. Némán jön! 4. Becézett Ede. 5. Jól jegyezd meg, latinul. 6. Tarol. 7. Örlőüzem. 8. Hollandia gépkocsijele. 9. Ókori állam Egyiptom déli szomszédságában. 10. Fideszes politikus (János). 11. Hirtelensült. 12. Súlyarány, röv. 13. Lárva. 14. Szelencés görög regealak. 15. Bokasüllyedés. 16. Felmenők vagy leszármazottak rokonsági foka. 17. ... Calvino; olasz író (1923–85). 18. Előtag; kevés. 19. Zell am ...; osztrák síparadicsom. 20. A kalcium vegyjele. 21. Mauna ...; hawaii tűzhányó. 22. A rontás görög istennője. 23. Kukoricaital. 24. Épületszint. 25. Rádiólokátor. 26. Angol kikötőváros a La Manche csatorna partján. 27. Törzskar. 28. Röstell. 29. A Bohémélet női főhőse. 30. Tekintetével hozzánk hatol. 31. Rényi

Tamás filmje. 32. Az idézet második, befejező sora. 33. Ennivaló, régiesen. 34. Ottawa a fővárosa. 35. Veterán ökölvívó, edző (György). 36. Vásárol. 37. A földgázban és a kőolajban előforduló gáz. 38. Emelni kezd! 39. Frankfurt am ...; német város. 40. ... France; a Lúdláb királynő írója. 41. Róma folyója. 42. Cselekedet. – Pápai korona. 43. ... Dietrich; kedves emlékü színésznő. 44. Lengyel vajdasági székhely. 45. (Orvosi) utasítás. 46. Személyi szabadságától ideiglenesen megfosztott gyanúsított. 47. Ellik a sertés. 48. Istenség földi megtestesülése a hinduizmusban. 49. ... atya bűne; Eca de Queirós regénye. 50. Félig nála! 51. A hét vezér egyike. 52. Ugyanez, latinul (IDEM). 53. Cicero titkára, a gyorsírás állítólagos feltalálója. 54. Joskar...; a mari főváros. 55. Páros polc! 56. Brazília szövetségi állam, Fortaleza a székhelye. 57. Hacsaturján személyneve. 58. Nem rugalmas. 59. Dunántúli megye. 60. Felesben, egyetlen kockázattal, olasz kifejezéssel. 61. ... Bond; a filmbeli 007-es ügynök. 62. Turáni tó. 63. Morning ...; brit kommunista lap. 64. Néhai olasz karmester (Alberto). 65.

Órlemény. 66. Az a másik. 67. Épp hogy csak. 68. Arrafele! 69. Alma...; Almati korábbi neve. 70. Agenor, becézve. 71. ... fratres; imádkoztatok, testvéreim. 72. Trenfroz. 73. Tova. 74. Üzletelnem, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke (László). 75. Némán rúg! 76. Üres hír! 77. Originális. 78. Dar...; Salaam; Tanzánia régebbi fővárosa.

Horváth Imre

Az előző lapszámunkban megjelent rejtvény helyes megfejtése: Sziszegve se szolgálak aljas, nyomorító hatalmakat.

Nyertesek: Víg Ildikó (Mór), Dénes Imre Ferenc (Budapest), Perjesi György (Budapest).

E heti rejtvényünket ezúttal pusztán szórakozásnak szánjuk, a megfejtést nem kell beküldeni.

1	2	3	4	5	6	7	U	8	9	10	11	12	13	G
14								15						
16				17				18		19			20	
21			22		23			24		25			26	
		27		28			29		30		31			
32	N		33			34		35				36	37	SZ
38	39			40			41					42		
43			44					45			46			
47						48		49					50	
51					52				53			54		G
G		55	56			57		58		59			60	
61	62			63		64			65			66		67
68			69		70		71				72		73	
74			75			76		77				78		
O							A							

A Liliom megszólítja a nőket

BESZÉLGETÉS A SZEGEDI NŐGYÓGYÁSZATI KLINIKA ADJUNKTUSÁVAL

A világon évente 250 ezren, hazánkban 500 nő hal meg méhnyakrákban. Nagy veszélyben vannak tehát a lányok, asszonyok, s az egyedül élő nők is. A betegség okáról, a megelőzést célzó szűrésről, a gyengébb nők esetében erősebb neműek ezzel kapcsolatos tennivalóiról, az úgynevezett Liliom program országos beindításáról és eredményéről dr. Mészáros Gyulával, a szegedi Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika adjunktusával beszélgettünk.

– Mi okozza a betegséget?
– Minden valószínűség szerint a Humán Papillóma (HPV) vírus, amit szexuális úton lehet elkapni. A nemi szervek egy bizonyos meghatározott részén, vagyis a méhnyakon tud megtapadni a vírus veszélyesebb formája. A férfi-

lesz 3-5-8 év alatt rákja. Mint látható, a valódi rák kialakulásához évekbe van szükség, tehát nem egyik napról a másikra jelentkeznek.

– Mit kell vagy kellene tenniük a nőknek ennek megelőzése érdekében?

– Ha a nők évente rendszer-

ben a rák esetén szükségessé vált méhkiávolítással vagy rosszabb esetben a páciens halálával. Mint említettem, az ilyen műtét után a rák veszélye kicsi, de nem kizárt, ezért az operáción átesett nőknél is szükséges az évenkénti rendszeres ellenőrzés. Egyébként ez a műtét nem befolyásolja a páciens szexuális életét, s a szülőképeségét sem. Napjainkban a HPV ellen gyógyszeres kezelés nem áll rendelkezésre. Ezért is nagyon hangsúlyozzuk a rendszeres szűrés, a Liliom programban való részvételt.

– Kiket véd elsősorban a jelenlegi gyakorlat, s mit jelent a Liliom program?

– Az utóbbi egy-két évben a gyakorlati megvalósítás felhalad a nők számára reményteljes lehetőség, hogy a HPV-fertőzés ellen egy-két injekcióval védettséget biztosítsunk. Ez a lehetőség azonban elsősorban a most felnövekvő generáció számára jelent előnyt, mert a már kialakult rosszindulatú daganatot ilyen módon nem lehet gyógyítani. A liliom pedig az élet jelképe, vagyis a cél az egészség megőrzése, s nem a betegség gyógyítása. Ahol nőgyógyászati szakrendelés működik, ott mindenütt végeznek rákszűrés, ami térítésmentes. Eddig is volt rákszűrés, de az országos méretű Liliom program elsősorban azokat a nőket szólítja meg, akik eddig nem jártak szűrésre. A program hatékonysága sajnos csak lassan növekszik. Ezért innen, a szegedi nőgyógyászati klinikáról és országos szinten más honnan is felhívjuk a nők figyelmét arra, hogy rendszeresen vegyenek részt a rákszűrésben, mert ebben a betegségben hazánkban évente félezeren meghalnak. Jó lenne ezt a nagy számot minimálisra csökkenteni.

Beszélgésünk után búcsúzáskor az adjunktus a nők számára is megszívlelendő tanácsot adott, nevezetesen azt, hogy akik dohányoznak, minél előbb szokjanak le róla. A cigarettázás ugyanis nemcsak tüdőrákot okozhat, hanem többek között a méhnyakrák kialakulásához is vezethet. Ettől a káros szenvedélytől elhagynak olyan sejtet, amelyek a kór támadása ellen védelmet nyújtanak. Mint mondta, a női klinikára bekerült méhnyakrákos betegek kilencven százaléka dohányzik.

Tarnai László

aktól kerül át a nőkre, vagy fordítva, de a férfiaknál sokkal kisebb jelentőségű a vírusfertőzés. A vírus két fő csoportra osztható, az egyik az úgynevezett magas kockázatú. Egytől százig soroljuk a HPV-vírus fajtáját, a 18 és a 19-es a legveszélyesebb, s ezek a rák kialakulásában vesznek részt. A másik az alacsonyabb kockázatú csoport, például a 6-8-11-es, amelyek a nemi szerveken, a végbél környékén okoznak szemölcszerű kinövéseket. De ezek az életet nem veszélyeztetik, viszonylag jól gyógyíthatóak. Tudni kell, hogy a vírusfertőzés önmagában még nem jelent rosszindulatú daganatot, körülbelül száz ismert vírusfertőzött nő közül egy-kettőnek

resen eljárnának méhnyakszűrésre, akkor jóval a rákot megelőző stádium előtt felismerhető az elváltozás, és ez viszonylag kis műtéttel, nevezetesen a méhnyakból történő végleges gyógyítható. Ilyen műtét után a méhnyakrák kialakulásának igen kicsi a veszélye, de nem kizárt.

– Hogyan állapítják meg, hogy kit kell műteni?

– A műtét szükségességét a méhnyakról vett sejtek, a méhnyak „nagyítóval” – kolkoszkóppal – történő vizsgálata alapján határozzuk meg. Hangsúlyozni kell, hogy a nők által érthetően nem kedvelt 5-10 perces vizsgálat kellemetlensége áll szem-

volna kezdeni, mert így a gyógyítás sokkal több időt vesz igénybe, de mindent megtesznek a mielőbbi gyógyulása érdekében.

Több évtizedes ottlét után Kanadából nemrég véglegesen hazaköltözött az egykori szomszédom. Békéscsabán telepedett le, s az idén második alkalommal is Az év kórháza elismerésben részesült intézmény egyik osztályán fekszik. Mint panasolta, az amerikai orvosok flegmán azzal nyugtatták, hogy a rohamos köhögése, gyakori fejfájása, gyomorremegése ellen semmit sem lehet tenni, viszont ha többet pihen, majd elmúlik. Aztán az ottani fehér köpenyesek megemlézték neki, hogy a kivizsgálás, a gyógyítás a magas költségek miatt sem lenne célszerű. A békéscsabai kórház orvosai pedig azt mondták, hogy a kezelések hamarabb el kellett

Idehaza tehát egyelőre (!) ingyen is számíthatunk az orvosok lelkiismeretes munkájára. A családtagok is nyújtják a karjukat segítségére. De nemcsak a karjukat, hanem sokkal lényegesebbet is. A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Sebészeti Klinikáján márciusban egy 36 éves férfi az 56 éves anyjától, vagyis élő donortól vesét kapott. Két óra alatt vették ki az asszony veséjét, s a nyolc centis seb hamar begyógyult. Az átültetés sikerült, egészségi állapotuk

kifogástalan, mindketten jól érzik magukat. Az asszony féltette a fiát, akinek három gyermeke van. Mint mondta, egy vesével is örömmel tud élni, mert megmentette a fiát. De mint nyilatkozatában kifejtette, ez a családjuk magánügye, s feleslegesnek tartja, hogy ezzel kapcsolatban a fiáról és róla beszéljenek a rádióban, tévében. Ennél sokkal lényegesebb lenne az orvosok munkájának méltatása. Való igaz, ez az eredmény a

Fehér hollóként páratlan

Az utolsó szocialista brigád nevét Kun Béla jelzi, aki a magyar Tanácsköztársaságot vezette. Az elsőt fémjelzi – és az utolsót, a szocializmus hagyatékát.

Pedig sokan voltak, majd egymillióan, a brigádmozgalom résztvevői. S a brigádok száma – szigorú volt az értékelés – egy üzem, gyár, munkahely minőségét mutatta. Különösképp, hogy milyen fokozatot értek el.

Volt munkabrigád, amely csak küzdött a címért, aztán volt ezüst és arany fokozatú közösség – esetleg még többszörösen megjelölt is –, és a csúcson: a Magyar Népköztársaság Kiváló Brigádja.

Egy, amelyről szó esik, még 1961-ben alakult meg, s kis híján tízen voltak! A DEÁSZ-nál, a Debreceni Általános Szolgáltató Szövetkezettel, s kezdettől Sárosi Lajos a vezetője. Büszkén hirdették a jelszót: „Szocialista módon élni, dolgozni és tanulni!”

A múlt: kiszolgáltatottan

Ma harmincnyolc évvel ezelőtt, 1921-ben születtem itt, Debrecenben. Iskoláimat is itt végeztem, majd a két éves gyártástechnológiai és műszakirajztanfolyamot. Asztalos a szakmám, ez adott kenyeret, bár gyártástechnológusként is dolgoztam. Akárcsak a szoboszló bútorgyárban, ahol főleg szalagmunka folyt, meg összeszerelés. Kihúzókat, asztalokat, irodai felszerelést készítettünk.

Ki az az ember, aki életben tartja az utolsó szocialista brigádot?

– Sárosi Lajos vagyok, 1921-ben születtem itt, Debrecenben. Iskoláimat is itt végeztem, majd a két éves gyártástechnológiai és műszakirajztanfolyamot. Asztalos a szakmám, ez adott kenyeret, bár gyártástechnológusként is dolgoztam. Akárcsak a szoboszló bútorgyárban, ahol főleg szalagmunka folyt, meg összeszerelés. Kihúzókat, asztalokat, irodai felszerelést készítettünk.

– Önálló mester soha nem volt?

– Édesapám volt csak kisiparos, nála szabadultam fel, a műhelyünk pedig az Arany János utcában, a 13-as szám alatt volt. Érdekes és szerencsés szám, legalábbis nekem. Szerencsés lehettem, mert túléltem a háborút. Zsidó emberként üldözöttem, elhurcolást szenvedtem végig. Még 46 kilóra is lefogytam. De szerencse kísért, meg élni akarás, s megalakíthattam a Kun Béla brigádot, s ennyi éven át vezethettem.

– A lottóban is sokszor kijön ez a szám...

– Azért mondjuk az emberi tartást, akaratot többre becsülöm a számok varázsánál... De érdekes ezzel eljárszani!

– Milyen volt az élet, ami a háta mögött van?

– Nehéz, bizony. Nem volt könnyű, Viktor öcsémrel, aki szintén asztalos lett, édesanyámmal együtt éltünk. Kétkézi ember voltam mindig, a tanács építőiparban, a mélyépítőknél, de jól éreztem magam a munkám után. Ami után egyre gazdagabb lett a város. Persze sok mesternél is dolgoztam.

Kisiparosoknál. Ezzel viszont úgy vagyok, minél több helyen dolgozik az ember, annál inkább bővíti a szakmai tapasztalat. Régen valcolni jártak a felzabadtul segédek...

– Családát mikor vállalt?

– Még 1948-ban nősültem, egy év múlva született a fiam, Lajoska, aztán kilenc évnyi szünet után Péter. Egyikük ma taxis, a másikuk kereskedő. Felneveltek, élnek, dolgoznak.

– Keserűsége mi volt az életben?

– A történelem. A kiszolgáltatottság. Amikor a származásom miatt másod- vagy harmadrendű állampolgár voltam, majd „halálra ítélt” – amiként Radnóti írta. Mint a vágóhídra szánt állatokot tereltek bennünket a táborokba... De megtartott az élet-erő, s hogy soha nem féltem a munkáimtól. Elég okom lett volna, hogy megkeseredjem. Az életosztón Mauthausenben sem hagyott el. Persze az utóbbi években elég sokat betegeskedem, de a napi pár száz métert legyalogolom.

– Ez valami sportszerű test-edzés?

– Csak részben. A brigádtagokat csak így érhetem el. Főleg este találkozunk. A napi munkájuk után. Tervezzük a bölcsődei felújításokat, hiszen a jövő, a gyermek mindennél fontosabb. Nem elegendő a nemzetfogyásról papolni, tenni kell ellene.

– Mondják, párhelyiségeket is rendbehoztak...

– Köszönőlevelünk van Edelenyiné Nagy Máriától, a Munkáspárt megyei elnökétől, amelyben elismeréssel szól a Kun Béla Szocialista Brigádról, amely kifosztotta, javította a helyiségüket.

A jövő: megbecsülni egymást

A brigádnaplók őrzik egy korszak történelmét. Felajánlották valamennyit a városnak, őrzésre a helyi Déri Múzeumnak. *Krankovics Ilona* történész azt tartja, igen értékes dokumentumhoz jutottak a múltból, tanulságképp a jelennek, amelyek nagy emberi jóindulatról, segíteni akarásról tanúskodnak.

Egy korszakról, mely az emberekből a legjobb tulajdonságokat csalta elő. Egy korról, amely arra nevelte őket, hogy becsüljék meg egymást, a mun-

kát, az életet, a szocialista közösséget – és a hazát!

A teljesítményt pedig önmagukhoz mérték, minden nappal több lett minden ember! Az egyik az iskoláit fejezte be, a másik diplomát szerzett, a harmadik átadta a legjobb fogóskat, a negyedik...

– A negyedik pedig biztosította a családi hátteret – vágott közbe Ági asszony, Lajos bácsi neje. – Én nem „dolgoztam” soha sem, csak „hátébé” voltam, háztartásbeli, az akkori megnevezés szerint. De volt mindig tisztas ébéd, vacsora, tiszta ruha és lakás, és neveltem a gyerekeimet. S ma is azt valom: hűséges társ nélkül sem mire sem megy az ember.

Mit mondhatunk vezetőitől?

Talán azt, hogy sikeres esztendőket a Kun Béla Szocialista Brigádnak, a vezetőjének, Sárosi Lajosnak és jó egészségget, s reménykedjünk benne, egyszer még lesznek követőik. Lesz még „ünnepek a mi utcánkban”...
M. M.

ÉLŐ DONOROK

professzornak és a csapatának köszönhető, akik lelkiismeretes munkát végeztek. Nagy érdem ez akkor is, ha a transzplantáció világszerte s hazai viszonylatban sem szenzáció már. Egyrészt azért sem, mert például Norvégiában negyven százaléban élő donorok adnak szervet, másrészt nálunk 1962-ben Németh András professzor nevéhez, illetve orvosi munkájához fűződik az első hazai emberi veseátültetés. A több mint negyven évvel ezelőtti nagy-

szervi kezdeményezést folytatja tovább a szegedi sebészeti klinika orvoscsoportja azzal a céllal, hogy élőket is bevonjanak a szervadományozásba, s egy-két évben belül a műtétek negyed részében élő donorok szerveit ültetik át.

Februári felhívásukra Dél-Magyarországról sok élő donor jelentkezett. Az élő donor előnye, hogy a műtét időpontját könnyen meg lehet határozni, s kevés idő, vagyis csupán egy-két óra szükséges a szerv kivételéhez és beviteléhez, míg halott esetében erre gyakran húsz óra is kevés. Az újra alkalmazott orvosi műtét előtt az élő donort teljesen átvizsgálják, nehogy valamilyen betegség átkerüljön, s ennek a folyamat-

nak jogi feltételei is vannak, mert csakis ingyenesen lehet a szervet átadni.

Ha már az ingyenességnél tartunk, érdemes megemlíteni, hogy az egyik ismerősöm lánya kiment Londonba egy család kisgyermekére vigyázni, s mivel az anya hirtelen rosszul lett, mentőt hívott. Gyorsan a ház előtt volt a kocsi, a huszonéves magyar lány beült a beteg mellé, s a kórháznál a mentősnek negyven eurót kellett fizetnie, vagyis több mint tízezer forintot. Itthon ez nem fordulhatott volna elő. Vajon meddig tudjuk megőrizni kórházainkat, s meddig számíthatunk nehéz körülmények között dolgozó orvosainkra?

T. L.

Antifasiszta ellenállás: tisztelet és emlékezet

Hazánk felszabadulásának 61. évfordulója alkalmából a Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége (MEASZ) „A magyar antifasiszta ellenállók Európában” címmel tanácskozást rendezett. A konferencia jel-szava „Tisztelet Ságvári Endrének, Bajcsy-Zsilinszky Endrének és minden antifasiszta mártírunk” volt.

Hanti Vilmos, a MEASZ elnöke megnyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy 200 000 szovjet katona áldozta életét hazánk felszabadításáért. *Élételte egyes jobboldali csoportoknak a Szabadság téri hősi emlékmű eltávolítására vonatkozó követelését.* Megjegyezte, hogy a Rákosi-korszakban sok egykori harcos vált a koncepciós perek áldozatává, az 1956-os események pedig megosztották a volt partizánok közösségét. A hetvenes-nyolcvanas években megújult kutatómunka lehetővé tette a magyar ellenállók itthon és külföldön végzett küzdelmének az árnyaltabb bemutatását. Hanti elmondta, hogy a hazai konzervatív elit nosztalgiait táplál a két világháború közötti időszak iránt, megpróbál melegséget keresni Horthy-rendszer bűneire, és kriminalizálja a kommunisták tevékenységét.

A kormány nevében Ivancsik Imre, a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkára köszöntötte a tanácskozás résztvevőit. Ivancsik elmondta, hogy az akkori 14,5 milliós lakosú Magyarország embervesztése mintegy 900 000 fő volt, és a harci események következtében a nemzeti vagyon negyven százaléka pusztult el.

Pintér István történész hangsúlyozta, hogy egy ország politikai helyzete, földrajzi adottságai meghatározóak voltak az ellenállás jellegében és méreteiben. Jugoszlávia és a Szovjetunió elleni hadjáratban hazánk Hitler csatlósja volt. „Nemcsak adtuk, hanem kaptunk is, amiért később drága árat fizettünk.” „A hatóságok 1940–44 között mintegy három ezer antifasisztát tartóztattak le, ezer megbízhatatlan személyt pedig büntetőtáborba hurcoltak, amiről hallgat a Terror Háza.” *A német megszállást, 1944. március 19-ét követően megkezdődött a legnagyobb méretű, példátlan gyorsasággal végrehajtott emberirtás.*

Az ellenállás irányításában fordulatot jelentett, hogy 1944 májusában megalakult a Magyar Front, de árulás miatt a szervezet katonai és politikai vezetőinek többségét novemberben elfogták. Belső és külső okok mi-

att a hazai ellenállás nem vált tömegmértetűvé, de fegyveres partizáncsoportok működtek Miskolcon, Nógrádban, Újpesten és másutt. A főváros felszabadításában nagy véráldozatot hozott a Vörös Hadsereg oldalán harcoló Budai Önkéntes Ezred, amelynek példamutató emlékét az utókornak meg kell őriznie. Pintér szerint a hazai ellenállás legnagyobb érdeme, hogy „a háború alatt megteremtődtek a demokratikus átalakulás előfeltételei”.

Márton László író szenvedélyes hangú felszólalásában Ságvári emléket idézte. „Halála hatvanadik évfordulóján 2004-ben egyesek megbotránkoztak azon, hogy kommunista volt, 2005-ben még hozzátették zsidó származását is.” A közelmúltban pedig „történelmi leckét kaptunk a Legfelső Bíróságtól”. Márton elmondta, hogy Ságvári Endre több „törvénytelen” követett el, 1942-ben nem vonult be munkaszolgálatra, és részt vett a március 15-ei antifasiszta tüntetésen. „1944-ben nem varrta fel a sárga csillagot, nem szállt fel az Auschwitzba induló vonatra” és „jogtalanul” fegyvert fogott az elfogására készülő csendőrökre. Márton szerint a „Lajtán túl azt mondanák, hogy Ságvári a becsület mezején esett el”. A 83 éves Szigetvári Miklós, a kommunista ellenálló egykori harcostársa többek között arról beszélt, hogy a „törvénytisztelő” csendőrök miként kínozták meg őt és bajtársait.

Szenes Iván, a Nácizmus Üldözöttei Bizottságának elnöke elmondta, hogy baloldali tevékenységéért a hatóságok 1943-ban letartóztatták. Megjárta a sátoraljaújhelyi börtönt, a komáromi vár kazamatáit, végül pedig a náciak a dachau koncentrációs táborba hurcolták. Szenes beszélt a börtönben működő kommunista csoportok tevékenységéről és hangsúlyozta, hogy a *túlélés egyetlen eszköze a szolidaritás volt.* A tanácskozáson felszólalt Godó Ágnes, a hadtudományok kandidátusa és Vitányi Iván szociológus is. Az emlékülésen fellépett az 1936-ban alakult Vándor-kórus, amelynek alapítóját, a szocialista Vándor Sándort a nyilasok 1945 januárjában gyilkolták meg.

A MEASZ és a még élő bajtársak méltó módon emlékeztek meg az antifasiszta ellenállás egykori harcosairól, de a népszerűtlen konfliktusokat kerülő hatalmi elitnek kellemtelen lett volna Ságvári ügyében a választások előtt megszólalnia.

– Tudósítónktól

A Központi Bizottság ülése

A Központi Bizottság soros ülését 2006. április 15-én, szombaton 10.00 órai kezdettel tartja.

A tanácskozás helyszíne:
a Munkáspárt országos központja (1082 Budapest, Baross u. 61.), III. emeleti tanácsterem.

Javasolt napirend:
A választási munka értékelése
Előadó: Thürmer Gyula

**OLVASSA,
TERJESSZE,
TÁMOGASSA!**

**A Szabadság
Alapítvány
számlaszáma:**

OTP 11705008-20441997

Mi nem vagyunk árulók!

„A Munkáspárt választási programja nagyon közel van a Fideszéhez, ezért az a kérésünk, hogy ezúttal szavazzanak a Fidesz sokkal esélyesebb jelöltjeire”, szövegezte a telefonon megfogalmazott felhívást a párttagokhoz és pártönkívüliekhez egyaránt az április 9-ét megelőző napokban. Esetenként azt is hozzátették, hogy ez Orbán Viktor személyes kérése önhöz és a hozzátartozóihoz is.

Többségünk válasza viszont az volt, hogy „ám mi nem vagyunk nem osztályárulók, sem pedig hazaárulók! Ne zaklassanak bennünket!” Meg kell jegyezni, hogy nem voltak sértődékenyek, s kitartóan folytatták agitációjukat. Csupán az a kérdés, hogy kinek a költségére. „Védjük meg a rendszerváltás

víványait!” – szövegezte a következő felhívás. Sokan viszont nem értették, hogy mire gondolnak, ezért egymástól is érdeklődtek annak tartalma felől, s a következőkben sorolták az eredményeket: a népvagyon vagy más módon az utódok örökségének teljes felszámolása, elherdálása, nagyarányú munkanélküliség,

hárommillió létminimum alatt élő, éhez és rosszul táplált gyerek, nyomorgók százezrei, a szükségesnél rosszabb orvosi és gyógyszerellátás miatt szenvedő és hamar elhalálozó nyugdíjasok milliói, növekvő munkanélküliség, általános kiszolgáltatottság és reménytelenség s mindez növekvő létszámú hajléktalanok tízezreinek nyomorával betetőzve. Országunkat a nagyítókegyelmező, dolgozó népet pedig a rendszer demokratikus bérabszolgáivá változtatták. Ugyanakkor a rendszer-váltás haszonélvezői a példaképpé szolgáló elődeik fényűző életmódjánál is gátlástalanabb életvitellel, lelkiismeretfurdalás nélkül vesznek maguknak bátorságot a hazaárulás folytatásához, illetőleg az ehhez szükséges tömegtámogatás megszerzéséhez. Nem véletlen, hogy Nyugaton az a szólás-mondás kapott szárnyra, hogy a magyaroknak csak ígérni kell s minden tervüket valóra válthatják. Sajnos, amíg sok lesz hazánkban az ígéreteket készpénzre vevő ember, ez valószínűleg így is lesz. Hathatósabb felvilágosító munka szükséges!

Cs. N. L.

VESZTESÉGÜNK

Mester Pongrác, aki 2002 óta volt a párt tagja, 53 éves korában elhunyt. Nagybaracskai alapszervezet

Kitüntetések, papír- és fémpénzek, képeslapok, porcelánok adásvétele.

VERES ÉREMBOLT,

VII. ker. Izabella utca 37.

Tel.: 322-4799

H-P: 9-17 óráig.

SZABAD RIPORT

Elektronikus riport-folyóirat. * Cenzúrázatlan helyszíni anyagok, az Igazi Való Világból. Kattintson rá!
www.szabad-riport.gportal.hu

SZABAD RIPORT

„Az a világ, amit látsz, csak egy cukormázos felszín. Van alatta egy másik világ. Az az igazi.”
www.szabad-riport.gportal.hu. Kattints rá!

Hirdessen A Szabadság hetilapban!

Többszöri megjelentetésnél kedvezményt adunk.

Várjuk megrendeléseiket!

Részletes információ: Huszár Zsófia
Telefon: 313-5420

Vasas-Ezredvég zenés-irodalmi estek

A Vasas Szakszervezeti Szövetség Székházának dísztermében (1086 Budapest, Magdolna u. 5-7.)

Vasas-Ezredvég zenés-irodalmi estek
XIV. évad negyedik – évadzáró – előadása
2006. április 28-án 17 órai kezdettel

ARANYASSZONY

Édesanyák köszöntése versben, dalban

Közreműködnek:

Csák József, a Magyar Állami Operaház magánéneke

Kassai Franciska előadóművész

Pánti Anna, a Magyar Állami Operaház magánéneke

Zongoránál:

Hegedűs Valér zongoraművész

Házigazda:

Baranyi Ferenc József Attila-díjas költő, műfordító

A műsor támogatója a Vasas Szakszervezeti Szövetség és a Hevesi Gyula Alapítvány, Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Belépőjegyek az Ezredvég kerületi aktivistáinál és a Vasas Központi Könyvtár Alapítványánál (VIII., Magdolna u. 5-7.), valamint a helyszínen kaphatók!

A jegyek ára egységesen 200 Ft

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Vasas Központi Könyvtár Alapítvány

Lapunkat rendszeresen szemléli Magyarország legnagyobb médiagyelölje az

»OBSERVER«

BUDAPESTI MÉDIAGYELŐLŐ KFT.

1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

